

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič & Din 2.— do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Knaflcova ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. —

NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26.

CELJE, Kocanova ul. 2. — Tel. 190.

Jesenice, Ob kolodvoru 101. —

Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Papež na smrtni postelji?

Stanje bolnika se je včeraj tako poslabšalo, da vsak hip pričakujejo katastrofe — Vznemirjenje v vatikanskih krogih

Dunaj, 13. avgusta. »Neues Wiener Journal« poroča iz Rima, da se je stanje papeža, ki je že del časa bolan, včeraj nenadoma poslabšalo, tako da se zdravniki boje katastrofe. Dočim je bil papež še pred par dnevi dokaj krepak, so njegove telesne moči zadnja dva dni naglo pešale, tako da lahko vsak trenutek nastopi preokret, ki bi mogel izzvati katastrofo. V Vatikanskih krogih so zaradi tega zelo vznemirjeni. Ko so papežu pred par dnevi predložili načrt za obnovo nekake vatikanskega poslopja, je bolnik resignirano izjavil, da prepušča odločitev svojemu nasledniku, na katerega ne bo treba dolgo čakati. Že pred 14 dnevi je opustil papež vsako misel na to, da bi odšel na odmor in zapustil Vatikan, kakor je bilo prvotno nameravano. Sicer je še vse do včeraj dajal avdicije, vendar pa je bilo to zanj zelo mučno in naporno ter je trpel pri tem hude bolečine. Zdravniki so mu priporočali operacijo, a papež je to odklonil, ker bi bila operacija zelo nevarna. Papež namreč boluje tudi na sladkorni bolezn. V vatikanskih krogih so vse do zadnjega prikrivali pravo stanje bolezni papeža, včeraj pa so sedaj vse v poštev prihajajoče cerkvene kroge informirali o tem, da lahko pride na Petrovem prestolu kmalu do izpremembe.

Turške čete na perzijske m ozemlju

Vojaška akcija Turčije proti Kurdom — Kljub perzijskemu ugovoru so turške čete prekoračile mejo in zasedle strateške postojanke Rusija nudi posredovanje

Angora, 13. avgusta. Zaradi neprestanih vpadov Kurdiv na perzijskega na turško ozemlje je Turčija ponovno intervenirala pri perzijski vladi zahtevajoč, da ji dovoli prekoračenje perzijske meje, ali pa da pristane na tako revizijo turško-perzijske meje, ki bo zagotovila Turčiji posest strateško važnih postojank, da bi mogla preprečiti nadaljnje vpade Kurdiv. Perzija, ki je pred leti sklenila s kurdijskimi gorskimi plemeni posebno pogodbo, se temu ni odzvala. Glede na to je Turčija v posebnem ultimatu sporočila perzijski vladi, da bo s svojimi četami ne glede na stališče perzijske vlade prekoračila mejo in izvršila vojne operacije.

Včeraj je turška vlada svojo napoved izvršila. Turške čete so prekoračile mejo in zasedle strateške postojanke na vzhodnem pobočju gorovja

Ararat. Perzijske obmejne straže se niso upirale, marveč so se omejele le na formalni protest zaradi kršenja suverenosti perzijske države. Turške čete so se utaborile v trikotju Erivan-Deulfa-Urmia. Glavna postojanka je na oporišču Aybey Dagh. Operacije je izvršila pešadija z orožništvom ob podpori letalcev, ki so z bombardiranjem kurdijskih taborišč pospeševali prodiranje turških čet. V političnih krogih so dajali, da ta vojna operacija ni naperjena proti Perziji. Ni pa še znano, kako bo Perzija reagirala na ta korak Turčije. Prevladuje pa prepričanje, da ne bo prišlo med Turčijo in Perzijo do konflikta.

Angora, 13. avgusta. AA. V tukajšnjih političnih krogih ugotavljajo, da ultimati, ki je bil stavljen Perziji, še ni potekel. Navzlic temu pa sodijo, da perzijska vlada ne bo mogla tolmačiti

turške akcije kot sovražne. Turčiji gre za to, da Perzija razveljavi obveze, ki jih je prevzela pred leti napram kurdijskim gorskim plemenom glede vpadov na turško ozemlje.

Moskva, 13. avgusta. AA. Turško-perzijski spor je izzval živahne komentarje v sovjetskem tisku. Listi sodijo, da bi utegnil upor Kurdiv ograjati predvsem avtonomno kurdsko državo v Rusiji. S tem v zvezi obžalujejo listi, da je turška vlada poslala Teheranu ultimati. Turčija in Perzija nimata kaj pridobiti z vojno. Najboljše bi bilo, da se zainteresirani stranki sporazumeta s kurdijskimi plemeni direktno. Edini, ki bo pridobil v primeru spopada, bo Anglija. Listi opozarjajo naposled i Turčijo i Perzijo na njihove skupne interese in naglašajo, da bi bila sovjetska Rusija pripravljena posredovati v tem sporu.

Suša, toča in viharji

Vedno obupnejši položaj ameriškega poljedelstva — Ponekod vlada lakota — Odmev na newyorški borzi

Newyork, 13. avgusta. Katastrofa, ki jo je povzročila suša, kaže vedno hujše posledice. V nekaterih pokrajinah, kjer je suša uničila vso žetev, vlada zlasti med siromašnejšim prebivalstvom lakota. Primanjkuje pa ne samo živil, marveč vlada tudi zelo občutno pomanjkanje pitne vode. Predsednik Hoover je osebno prevzel vodstvo pomožne akcije za težko prizadeto poljedelstvo. Za prvo pomoč je vlada določila 100.000 dolarjev za nabavo najpotrebnejših živil za siromašne sloje. Na newyorški borzi so cene žit zadnja dva dneva ponovno poskočile, dočim so drugi vrednostni papirji nazadovani za do 15 %. To smatrajo za zelo slab znak in v finančnih krogih izražajo bojazn, da bo katastrofa poljedelstva še bolj poostрила gospodar-

ske krizo, ki je že sedaj ustvarila skoro brezupen položaj. Od suše je posebno hudo prizadeta država Kentucky, ker je uničena vsa žetev. Po katastrofalni suši so nastala v nekaterih pokrajinah še neurja s točo in viharjem, tako da je uničeno še to, kar je ostalo po suši. V Salzlaacke je divjal včeraj tudi strašen orkan, ki je porušil 150 hiš.

Captown, 13. avgusta. AA. Na ozemlju južnoafriške unije so divjali zadnje dni strahoviti viharji. Škoda je ogromna. V zapadnih pokrajinah je zapadel visok sneg. Posebno so bile prizadete ribiške flotile. 35 oseb je utonilo, med temi 2 Evropea. V Namaqualandu je po petih letih prvič zopet deževalo.

Treviranus snuje „Hindenburgov blok“

Sporazum o skupnem nastopu državne in nemške ljudske stranke na Badenskem in Vittenberškem — Vrenje v klerikalnem centru

Berlin, 13. avgusta d. Kljub odporu vodstva nemške ljudske stranke se je posrečilo doseči volilni sporazum med novo državno stranko in nemško ljudsko stranko na Badenskem in Vittenberškem, kjer bosta nastopili obe stranki s skupno kandidatno listo. Prvo in drugo mesto na listi bosta imela bivši demokrat dr. Dietrich in nemški zunanji minister dr. Curtius, ki ne odobrava politike voditelja nemške ljudske stranke, Scholza. Zaenkrat je bilo sklenjeno, da ohranita obe stranki še popolno neodvisnost. Ta sklep pa je bolj taktične narave, ker nista hoteli stranki desavuirati vodstva nemške ljudske stranke.

S poskusi osnovanja vsaj usmerenega volilnega bloka meščanskih strank, ki bi podpirale vlado dr. Brüninga, se kljub neuspešnim razgovorom med državno in nem. ljudsko stranko še vedno nadaljujejo. Posebno aktiven je Hugenbergov disident, minister

Treviranus, ki še vedno ni obupal nad izvedbo ideje »Hindenburgovega bloka meščanskih strank«, ki so za sodelovanje pri izgradnji demokratske Nemčije.

V centru pa je opaziti poslednje dni močno gibanje levičarskih krogov, ki so zelo nezadovoljni zaradi prevelikega poudarjanja potrebe desničarske politike in ker napovedujejo ljudski konservativci, da bo tudi v novem parlamentu dr. Brüningova vlada upravljala državo brez socialistov. Ti krogi opozarjajo na to, da ni mogoče vladati v bodoče brez socialistov, ker bodo pristali ekstremne nacionalistične in komunistične opozicije poskušali gotovo z vsemi sredstvi preprečiti vsako uspešno delo nove zbornice. Zanimivo je, da priporoča list nemške ljudske stranke »Kölnische Zeitung« sporazum s socialisti, ki jih že sedaj naravnost vabi k sodelovanju v novi vladi.

Titulescu o Briandovi spomenici

Po njegovem mnenju je dosegel Briand popoln uspeh s svojim predlogom — Evropa se mora odločiti za federacijo, ker ji preti sicer propad

Bukarešta, 13. avgusta. g. London-ski poslanik Titulescu je izjavil uredniku »Adeverula« o svoji zadnji konferenci s kraljem Karolom, da se je v Sinaji razpravljalo tudi o Briandovem memorandumu. Po njegovem mnenju stoji Evropa pred dilemo: federacija ali popolno razsulo. Odgovori posameznih držav na Briandovo spomenico so bili mnogo ugodnejši nego se je to

v prvem trenutku mislilo. Ni nobene države, ki bi stavila varstvo svojih interesov v nasprotje z idejami Društva narodov. Pridrži posameznih vlad se tičejo samo praktičnih vprašanj. Ako bi bila spomenica Brianda od držav sprejeta brez pridržka, ne bi to dovedlo do nobenega resnega uspeha, ker se mora ta načrt resno in temeljito proučiti.

Upor Afridov

Pešavar, 13. avgusta. Uporna afridska plemena se umikajo od Pešavarja proti Parachinariju, kjer vlada velika razburjenost, tako da so morali žene in otroke evakuirati s pomočjo aeroplanov.

Pešavar, 13. avgusta. Afridi so napadli dolg vlak, ki je vozil redno voštvo in milico za pojačanje oblegane posadke v Pešavarju. Vojsko so lahko postavili v bojno črto samo s pomočjo oklopnega vlaka. Oddelki Afridov so se pojavili v bližini velikega mostu čez Indus pri Attokku, ki je ena najvažnejših strateških postojank na severozapadni meji.

Mednarodni kongres za tuberkulozo

Oslo, 13. avgusta. AA. Kraljevska dvorica s prestolonaslednikom in članji kabineta ter drugimi odličnimi prestavniki so se udeležili otvoritve mednarodnega kongresa za tuberkulozo, na katerem se je zbralo 650 vodilnih specialistov iz vseh delov sveta. (Iz Jugoslavije se udeležuje kongresa docent dr. Matko iz Maribora).

Kazen za verouk v Rusiji
London, 13. avgusta. V Beli knjigi, ki je bila izdana zaradi protestov proti verskemu preganjanju sovjetov, se nahaja dokaz za sovjetsko protiversko vojno. V sovjetskem kazenskem zakonu se nahaja sledeči paragraf: Vsakdo, kdor daje verski pouk otrokom in osebam, ki še niso polnoletni, v javnih ali privatnih šolah, se kaznuje s prisilnim delom nad eno leto.

Nesreča na morju

Edinburgh, 13. avgusta. Strela je udarila v bližini Kinghorna v čoln v katerem so bili trije otroci. Dva sta utonila, tretji, ki ga je strela samo oplazila, se je krčevito držal prevrnjenega čolna, dokler, ga niso rešili.

Zopet potres v Italiji

Napulj, 13. avgusta. V vasi Pocuoli je bil zabeležen sinoči zopet nov potres, ki pa je bil lokalnega značaja in ni povzročil večje škode. Prebivalstvo je v paničnem strahu zbežalo na prosto. Sredi vasi se je pojavil po potresu zvepleni vrelec, ki bruhal z veliko silo.

Povratak »R100«

St. Hubert (Montreal), 13. avgusta. »R100« odplove jutri zopet v Anglijo, ako bodo vremenske razmere nad Atlantikom povoljne.

Hindenburg v Monakovem

Monakovo, 13. avgusta. AA. Predsednik nemške republike Hindenburg je prisel v Monakovo, kjer ga je prebivalstvo z bavorsko vlado na čelu sprejelo navdušeno. Iz Monakovega se bo Hindenburg napotil v Dietzen na počitnice.

Francoski manevri

Pariz, 13. avgusta. AA. Pri alpskih manevrih konec avgusta nastopi 17 na poseben način konstruiranih tankov. Z njimi bodo skušali premagati prelaz Delieran, ki je visok 2.700 metrov.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 22.71, Berlin 13.445-13.475 (13.46), Bruselj 7.8806, Budimpešta 9.884, Curih 1094.4-1097.4 (1095.9) Dunaj 796.39, London 274.42, Newyork 56.23, Pariz 221.65, Praga 167.07, Trst 295.08.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih: Beograd 9.1275, Pariz 20.22375, London 25.14, Newyork 514.05, Bruselj 71.91, Milan 26.925, Newyork 56.40, Berlin 122.80, Dunaj 72.67, Sofija 3.73, Praga 15.245, Varšava 57.65, Budimpešta 90.19, Bukarešta 3.0695.

Sprememba zakona o notranji upravi

Važne izpremembe o kvalifikaciji in polaganju politično - upravnega strokovnega izpita

Beograd, 13. avgusta. p. »Službene Novine« objavljajo spremembe in dopolnitve zakona o notranji upravi. Spremembe se nanašajo v glavnem na člen 200, ki govori o sprejemanju in kvalifikaciji uradnikov notranjega resora. Člen se v novi stilizaciji glasi:

Do 31. marca 1934 se oproščajo politično-upravnega strokovnega izpita oni uradniki, ki so položili sodniški ali odvetniški izpit, nadalje uradniki, ki so bili prevedeni iz drugih resorov in imajo že položen sodniški ali odvetni-

ški izpit. Taki uradniki se lahko postavijo na položaj in skupino po službenih letih, ki se jim računajo v napredovanje glede na to, v kateri skupini so bili v prejšnjem resoru. V splošnem se lahko postavljajo na zvanje in položaj, za katere se zahteva po zakonu predpisana kvalifikacija, osebe s fakultetno izobrazbo ter končno osebe s srednješolsko izobrazbo, ki so sedaj že v službi, če so napravile politično-upravni strokovni izpit.

vo, kjer bo nadzorovala gradnjo sovjetskih trgovinskih ladij, ki jih bodo gradile italijanske ladjedelnice. V zvezi s tem poroča italijanski tisk, da bo najela sovjetska vlada večje število italijanskih ladij, ki bodo prevzale sovjetsko blago na svetovna tržišča.

Ker je podpis italijansko-sovjetske trgovinske pogodbe zelo neprijetno odmeval v Angliji, je sklenil Mussolini zavleči ratifikacijo te pogodbe ter bo predložena šele koncem oktobra zbornici. Ob tej priliki bo imel Mussolini daljši govor o odnosih s sovjeti ter se najbrž dotaknil tudi politične strani sklenjenih dogovorov. Ljubimov je sicer protestiral proti temu zavlačevanju, a se je moral končno vdati, ker je Mussolini dejal, da ni mogoče misliti prej na ratifikacijo zaradi ureditve vprašanja italijanskih državnih garancij za sovjetska naročila.

Filmske zvezde se zatekajo h gledališču

Newyork, 13. avgusta. Mary Pickford in še druge znane filmske zvezde, kakor Coleen Moore, Lya de Putti, Vilma Banky in Rod la Roque nastopijo v jeseni v newyorškem gledališču. Mary Pickford namerava igrati prva, čim bo znani režiser Archie Selvan našel za njo primerno igro.

Grofa Bethlena so našli

Budimpešta, 13. avgusta. »Ujsag« poroča, da se mudi ministrski predsednik grof Bethlen v Avstriji in da se udeležuje lova, ki ga je priredil na svojih štajerskih posestvih princ Hohenlohe. Njegovo skrivnostno potovanje v inozemstvo je s tem pojasnjeno. Mislili pa se, da je lov v resnici le sestanek monarhistov, na katerem razpravljajo o možnosti povratka Habsburžanov.

Ratifikacija italijansko-sovjetske pogodbe

Ustanovitev mešane komisije za izvajanje trgovinske pogodbe — Mussolini zavlačuje ratifikacijo

Rim, 13. avgusta d. Takoj prve dni po podpisu razširjene italijansko-sovjetske ruske trgovinske pogodbe se je pokazala potreba ustanovitve posebne institucije, ki bi urejala in nadzorovala izvajanje te pogodbe. Ta institucija bi imela nalogo izdelati tudi še poseben pravilnik za trgovsko poslovanje med obema državama.

V dogovoru in soglasju s kremeljsko vlado je bila sklenjena ustanovitev te institucije v obliki desetčlanske mešane komisije, v kateri bo načeloval

ruski delegaciji šef vseh sovjetskih trgovinskih zastopstev v Evropi, Ljubimov; italijanski pa sam ministrski predsednik Mussolini. Komisija se bo sestala takoj, čim se vrne iz Berlina Ljubimov, ki je odpotoval tja zaradi obnove trgovinskega dogovora z Nemčijo, ki je bil sklenjen leta 1925. Italijanska delegacija je že izdelala celo vrsto predlogov, ki jih bo predložila komisiji v sprejem.

Sovjetska trgovinska delegacija v Italiji je preložila svoj sedež v Geno-

